

EXPUNERE DE MOTIVE

la propunerea legislativă privind aprobarea Strategiei naționale și a Planului de acțiune pentru conservarea biodiversității 2026 - 2030

Conceptul de biodiversitate sau diversitate biologică a fost definit pentru prima dată în contextul adoptării unui nou instrument internațional de mediu, în cadrul Summit-ului Pământului Conferința Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare (UNCED) din 1992 de la Rio de Janeiro. Acesta semnifică diversitatea vieții de pe pământ și implică patru nivele de abordare: diversitatea ecosistemelor, diversitatea speciilor, diversitatea genetică și diversitatea etnoculturală.

Biodiversitatea reprezintă fundamentul funcționării ecosistemelor și al bunăstării umane, furnizând servicii esențiale precum apă potabilă, hrană, reglarea climei și protecția împotriva riscurilor naturale. Conservarea biodiversității constituie un element central al dezvoltării durabile și al securității ecologice și economice.

În prezent, conform analizelor realizate, biodiversitatea este supusă unor presiuni semnificative, generate de pierderea și fragmentarea habitatelor, schimbările climatice, poluare, utilizarea nesustenabilă a resurselor naturale și introducerea speciilor alogene invazive. Aceste presiuni conduc la degradarea ecosistemelor și la reducerea capacității acestora de a furniza servicii ecosistemice esențiale.

La nivel internațional, România și-a asumat obligații în cadrul Convenției privind Diversitatea Biologică, ratificată prin Legea nr. 58/1994 pentru ratificarea Convenției privind diversitatea biologică, semnată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992.

Potrivit art. 6 din Convenție, fiecare parte contractantă are obligația de a elabora strategii, planuri sau programe naționale pentru conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice ori de a adapta în acest scop strategiile, planurile sau programele existente.

Adoptarea Cadrului Global pentru Biodiversitate Kunming-Montreal impune actualizarea instrumentelor naționale pentru a reflecta noile obiective și ținte globale până în 2030 și 2050.

La nivel european, Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 și Regulamentul (UE) 2024/1991 privind restaurarea naturii stabilesc obiective ambițioase, inclusiv:

- protejarea a cel puțin 30% din suprafața terestră și maritimă;
- desemnarea a minimum 10% ca zone de protecție strictă;
- restaurarea ecosistemelor degradate.

În acest context, este necesară adoptarea unei noi Strategii Naționale pentru Conservarea Biodiversității, care să asigure alinierea României la cadrul global și european și să stabilească direcții clare de acțiune pentru perioada 2026–2030.

Totodată, adoptarea Strategiei Naționale pentru Conservarea Biodiversității 2026–2030 reprezintă un obiectiv asumat de România prin jalonul 31 din Planul Național de Redresare și Reziliență al României. Având în vedere că termenul de îndeplinire a jalonului a fost stabilit pentru 30 iunie 2026, iar neîndeplinirea acestuia are asociată o penalitate de 972.455.220 euro, se impune adoptarea cu celeritate a prezentului proiect de lege, în procedură de urgență.

În concordanță cu orientările Cadrului Global Kunming-Montreal, România urmărește, pentru perioada 2026–2030, contribuția la realizarea celor patru obiective strategice stabilite la nivel global:

- **Obiectivul Strategic A:** Conservarea și restaurarea ecosistemelor, reducerea riscului de extincție și menținerea diversității genetice;

- **Obiectivul Strategic B:** Utilizarea durabilă a biodiversității;
- **Obiectivul Strategic C:** Accesul la resurse genetice și împărțirea echitabilă a beneficiilor;
- **Obiectivul Strategic D:** Consolidarea mijloacelor de implementare (finanțare, capacitate instituțională, cercetare).

În cadrul acestor obiective strategice, strategia stabilește obiectivele naționale ale României, care contribuie la atingerea Țintelor KM-GBF și reflectă prioritățile interne.

În cadrul Obiectivului strategic A, sunt stabilite următoarele obiective:

- Obiectivul General A1. Asigurarea coerenței și a managementului eficient al rețelei naționale de arii naturale protejate;
- Obiectivul General A2. Asigurarea unei stări favorabile de conservare pentru speciile protejate;
- Obiectivul General A3. Îmbunătățirea stării de conservare a ecosistemelor/habitatelor, inclusiv prin restaurarea ecologică a acestora;
- Obiectivul General A4. Conservarea ex-situ.

În cadrul Obiectivului strategic B, obiectivele naționale vizează:

- Obiectivul General B1. Utilizarea durabilă a componentelor diversității biologice;
- Obiectivul General B2. Controlul speciilor invazive;
- Obiectivul General B3. Susținerea și promovarea cunoștințelor, inovațiilor și practicilor tradiționale.

În cadrul Obiectivului strategic C, sunt incluse următoarele obiective:

- Obiectivul General C1. Accesul la resurse genetice și împărțirea echitabilă a beneficiilor ce decurg din utilizarea acestora (ABS).

În cadrul Obiectivului strategic D, strategia include ca obiective:

- Obiectivul General D1. Dezvoltarea cadrului legislativ și instituțional general și asigurarea resurselor financiare;
- Obiectivul General D2. Dezvoltarea cercetării științifice și promovarea transferului de tehnologie;
- Obiectivul General D3. Comunicarea, educarea și conștientizarea publicului.

Strategia stabilește obiective naționale și operaționale, transpuse într-o anexă unică la Strategie, care integrează Planul național de acțiune și elementele de monitorizare aferente. Această anexă include:

- acțiuni concrete;
- instituții responsabile;
- termene de implementare;
- surse de finanțare;
- indicatori de rezultat și performanță;
- ținte/rezultate așteptate;
- corelarea cu Țintele Cadrului Global pentru Biodiversitate Kunming-Montreal;
- periodicitatea monitorizării.

Printre principalele direcții de intervenție se regăsesc:

- extinderea și consolidarea rețelei de arii naturale protejate în linie cu Țintele 30% și 10%;

- restaurarea ecosistemelor degradate;
- îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor;
- controlul speciilor alogene invazive;
- integrarea biodiversității în sectoare precum agricultură, silvicultură, energie și infrastructură;
- dezvoltarea cadrului de monitorizare și raportare;
- consolidarea capacității instituționale și a mecanismelor de finanțare.

Planul de acțiune reprezintă instrumentul operațional al strategiei și asigură implementarea coerentă a obiectivelor stabilite.

Implementarea planului național de acțiune va fi monitorizată periodic pe baza indicatorilor de performanță definiți pentru fiecare acțiune, precum și prin evaluări intermediare realizate la nivelul autorităților responsabile.

Monitorizarea progresului va permite identificarea eventualelor dificultăți de implementare, ajustarea obiectivelor și adaptarea acțiunilor în funcție de evoluția stării biodiversității și de schimbările în cadrul politicilor naționale și europene relevante.

Strategia a fost elaborată printr-un proces participativ, implicând:

- autorități publice centrale;
- instituții de cercetare;
- organizații neguvernamentale;
- experți în domeniul biodiversității.

Strategia a fost supusă dezbaterii în cadrul Comitetului interministerial pentru analiza cadrului legal aplicabil sectoarelor cu impact asupra biodiversității.

De asemenea, Strategia a fost supusă evaluării de mediu conform Hotărârii Guvernului nr.1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. A fost emisă decizia etapei de încadrare nr. 4/11.05.2026

Documentele strategice naționale, europene și internaționale menționate în Strategie au fost avute în vedere pentru stabilirea contextului de politici publice relevant pentru conservarea biodiversității. În cazul documentelor a căror perioadă de aplicare s-a încheiat, acestea au fost utilizate exclusiv pentru asigurarea continuității instituționale, pentru valorificarea lecțiilor rezultate din implementare și pentru corelarea cu politicile publice aflate în curs de actualizare, fără a li se conferi efecte juridice pentru perioada 2026–2030.

Implementarea strategiei contribuie la:

- creșterea rezilienței economice pe termen lung;
- valorificarea capitalului natural;
- dezvoltarea sectoarelor economice bazate pe utilizarea durabilă a resurselor.

Implementarea strategiei are efecte pozitive prin:

- sprijinirea comunităților locale;
- crearea de locuri de muncă în domenii verzi;
- creșterea calității vieții;
- promovarea utilizării durabile a resurselor naturale.

Strategia va genera oportunități în domenii precum:

- servicii ecosistemice;

- turism durabil;
- agricultură și silvicultură sustenabile;
- tehnologii verzi și soluții bazate pe natură.

Proiectul de act normativ sprijină dezvoltarea durabilă, întrucât prin aprobarea Strategiei Naționale pentru Conservarea Biodiversității 2026–2030 se creează cadrul necesar pentru implementarea măsurilor de conservare, restaurare și utilizare durabilă a biodiversității, în corelare cu politicile sectoriale relevante.

Prin obiectivele și măsurile prevăzute, strategia contribuie la realizarea ȋintelor de dezvoltare durabilă stabilite la nivel internațional, în special:

- **ȋinta 14** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și resurselor marine (Life below water);
- **ȋinta 15** – Protejarea, restaurarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre (Life on Land).

Proiectul de lege propus este de natură să contribuie la menținerea capitalului natural și la integrarea principiilor dezvoltării durabile în politicile publice relevante, fără a genera efecte negative semnificative asupra mediului economic și social.

Implementarea măsurilor prevăzute în Strategie și în anexa acesteia se va realiza în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație în bugetele ordonatorilor principali de credite implicați, precum și prin utilizarea fondurilor europene nerambursabile, a Fondului pentru Mediu, a mecanismelor financiare internaționale și a altor surse legal constituite.

Strategia nu instituie, prin ea însăși, obligații bugetare directe și imediate în sarcina instituțiilor responsabile și nu determină, prin prezentul proiect de act normativ, majorarea cheltuielilor bugetare. Documentul stabilește cadrul strategic, direcțiile de acțiune și mecanismele de mobilizare a resurselor necesare pentru perioada 2026–2030.

Finanțarea efectivă a măsurilor va fi stabilită prin documentațiile de implementare, programele de finanțare, proiectele sau actele normative subsecvente, cu respectarea legislației privind finanțele publice, a regulilor aplicabile fondurilor europene, a strategiei fiscal-bugetare și a legilor bugetare anuale.

Pentru fiecare acțiune, sursele potențiale de finanțare sunt indicate în anexa Strategiei, urmând ca necesarul concret de resurse să fie stabilit la nivelul documentațiilor de implementare.

Implementarea Strategiei Naționale pentru Conservarea Biodiversității 2026–2030 presupune, după caz, elaborarea și/sau actualizarea cadrului normativ secundar și, în anumite situații, revizuirea cadrului legislativ primar existent, în vederea asigurării condițiilor necesare aplicării măsurilor prevăzute în Planul național de acțiune.

Punerea în aplicare a Strategiei se va realiza prin măsurile prevăzute în anexa acesteia, care cuprinde acțiunile, instituțiile responsabile, perioada de implementare, sursele de finanțare, indicatorii de rezultat/performanță, ȋintele/rezultatele așteptate, corelarea cu ȋintele Cadrului Global pentru Biodiversitate Kunming-Montreal și periodicitatea monitorizării.

Adoptarea prezentului proiect de lege va conduce la aprobarea și operaționalizarea cadrului strategic național pentru conservarea biodiversității în perioada 2026–2030, asigurând integrarea obiectivelor de conservare în politicile sectoriale relevante și implementarea coordonată a măsurilor prevăzute în Strategie și în Planul național de acțiune.

Față de cele prezentate, am inițiat propunerea legislativă pe care o supunem spre dezbateră și adoptare celor două Camere ale Parlamentului României, în procedură de urgență.

În numele inițiatorilor,

Dep. Diana Stoica,

Senator Gład-Aurel Varga,

Senator. Sorin Sîrpos

TABEL DE SEMNĂTURI

LEGE privind aprobarea strategiei naționale
și a Planului de acțiune pentru conservarea
biodiversității 2026-2030

Nr.	Numele si prenumele	PARTID	Semnatura
	DIMITRIU ALEXANDRU	USR	
	VANUȘ RUMBU	USR	
	BLAGA ANIEL	USR	
	Emanuel Ungureanu	USR	
	Ionut Mosteanu	USR	
	DIANA STOICA	USR	
	Radu Mihail	USR	
	BULAI IULIAN	USR	
	ALEX STOICA	USR	
	CORINA ATANASIU	USR	
	GHEORGHIU ANDREI	USR	
	SENDROIU VLAJ-IOAN	USR	
	GINA GORGE	USR	
	BOTEZ MIHAIL-CĂTĂLIN	USR	
	ALEXANDRU NICOLAE	USR	
	Morussi George	USR	
	Rodanu Bogdan	USR	
	DRĂGOȘIU CĂR	USR	

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]